

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Per fi: protecció per atur dels treballadors al servei de la llar

22-09-2022

El *Butlletí Oficial de l'Estat* del dia 8 de setembre de 2022 ha publicat el [Reial decret llei 16/2022, de 6 de setembre](#), per a la millora de les condicions de treball i de Seguretat Social dels treballadors al servei de la llar. Es tracta d'una norma que respon al contingut de la [Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 24 de febrer de 2022](#), que va aplicar els criteris ja reflectits en altres sentències prèvies, en les quals va considerar que qualsevol tracte diferenciat en l'àmbit de la Seguretat Social que, fins i tot sent aparentment neutre, afecti majoritàriament dones, s'oposa a la [Directiva 79/7/CEE del Consell, de 19 de desembre de 1978](#), relativa a l'aplicació progressiva del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de Seguretat Social, pel fet de ser constitutiu de discriminació indirecta per raó de sexe. Entre d'altres, són significatives les sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de [22 de novembre de 2012, assumpte C-385/11 \(Elbal Moreno\)](#), i de [9 de novembre de 2017, assumpte C-98/15 \(Espases Recio\)](#), totes dues contra Espanya, en les quals es va aplicar el mateix criteri d'afectació majoritària a les dones, que conclouen que l'article 4, apartat 1, de la Directiva 79/7/CEE del Consell, de 19 de desembre de 1978, relativa a l'aplicació progressiva del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de Seguretat Social, s'ha d'interpretar en el sentit que s'oposa a una normativa d'un estat membre que, en el cas del treball a temps parcial vertical, exclou els dies no treballats del càlcul dels dies cotitzats i que redueix d'aquesta manera el període de pagament de la prestació per desocupació, quan està acreditat que la majoria de treballadors a temps parcial vertical són dones que resulten perjudicades per aquesta normativa.

Aquest nou Reial decret llei 16/2022 corregeix aquesta discriminació incloent-hi els treballadors de la llar en la protecció per desocupació. Les novetats principals d'aquesta norma són les següents:

- 1. En l'àmbit de la prevenció de riscos laborals, la [Llei 31/1995, de 8 de novembre](#), exclouïa del seu àmbit d'aplicació la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar. Aquesta exclusió ha estat derogada, de manera que ara aquests treballadors tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball, especialment en l'àmbit de la prevenció de la violència contra les dones, tenint en compte les característiques específiques del treball domèstic, en els termes i amb les garanties que s'estableixin reglamentàriament a fi d'assegurar-ne la salut i la seguretat.

- 2. S'inclou la protecció del **Fons de Garantia Salarial** també als treballadors del servei de la llar familiar. En aquest sentit, es modifica l'[article 33.2 del TRLET](#) per reconèixer el dret a l'abonament de les indemnitzacions per acomiadament d'aquestes persones, amb el límit màxim de 6 mensualitats, sense que el salari diari, base del càlcul, pugui excedir del doble del salari mínim interprofessional, incloent-hi la part proporcional de les pagues extraordinàries.
- 3. Quant a la protecció per desocupació, es modifica l'[article 267.1.a del TRLGSS](#), de manera que **passa a ser considerada situació legal de desocupació amb dret a prestació l'extinció del contracte de treball** d'acord amb el que recull l'[article 11.2 del Reial decret 1620/2011, de 14 de novembre](#), pel qual es regula la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar. En aquest sentit, l'esmentat precepte estableix que aquesta relació laboral de caràcter especial es pot extingir per alguna de les causes següents, sempre que estiguin justificades:

a. Disminució dels ingressos de la unitat familiar o increment de les seves despeses per circumstància sobrevinguda.

b. Modificació substancial de les necessitats de la unitat familiar que justifiquen que es prescindeixi del treballador/a de la llar.

c. El comportament del treballador/a que fonamenti de manera raonable i proporcionada la pèrdua de confiança de l'ocupador/a.

- 4. Quant a la **cotització en el sistema especial d'empleats de llar** del règim general de la Seguretat Social, s'estableix que a partir de l'any 2024 les bases de cotització per contingències comunes i professionals s'han de determinar d'idèntica manera al de la resta de treballadors del règim general de la Seguretat Social, en els termes establerts en l'article 147 del TRLGSS. No obstant això, amb caràcter transitori, l'any 2023 les retribucions i les bases de cotització seran les següents:

Tram	Retribució mensual euros/mes		Base de cotització euros/mes
1.	Fins a 269,00		250,00
2.	Des de 269,01	Fins a 418,00	357,00
3.	Des de 418,01	Fins a 568,00	493,00
4.	Des de 568,01	Fins a 718,00	643,00
5.	Des de 718,01	Fins a 869,00	794,00
6.	Des de 869,01	Fins a 1.017,00	943,00
7.	Des de 1.017,01	Fins a 1.166,669	1.166,70
8.	Des de 1.166,67		Retribució mensual

- 5. Pel que fa referència als **tipus de cotització**, seran els següents:

a. Per a la cotització per contingències comunes, sobre la base de cotització que correspongui s'aplica el tipus de cotització i la seva distribució entre ocupador/a i empleat/ada que s'estableixi amb caràcter general, en la respectiva llei de pressupostos generals de l'Estat, per al règim general de la Seguretat Social.

b. Per a la cotització per contingències professionals, sobre la base de cotització que correspongui s'aplica el tipus de cotització establert en la tarifa de primes establertes legalment, i la quota resultant anirà a càrrec exclusiu de l'ocupador/a.

c. Per a la cotització per desocupació i per al Fons de Garantia Salarial s'apliquen els tipus de cotització i la seva distribució que s'estableixin en la corresponent llei de pressupostos generals de l'Estat.

- 6. Finalment, es determina també l'aplicació d'una sèrie de **bonificacions per als ocupadors d'aquestes persones**. Són les següents:

a. Les persones que donin d'alta en el règim general de la Seguretat Social a un treballador/a domèstic tenen dret a una reducció del **20% en l'aportació empresarial a la cotització a la Seguretat Social per contingències comunes** corresponent al sistema especial per a treballadors de la llar establerta en aquest règim. Aquestes bonificacions poden aconseguir el 30 o el 45% quan compleixin els requisits de patrimoni i/o renda de la unitat familiar o de convivència de l'ocupador/a en els termes i les condicions que es fixin reglamentàriament.

b. Així mateix, tenen dret a una **bonificació del 80% en les aportacions empresarials a la cotització per desocupació i al Fons de Garantia Salarial** en aquest sistema especial.

c. També poden resultar aplicables les deduccions en la cotització a la Seguretat Social establertes en l'article 2.2 de la Llei 43/2006, de 29 de desembre, per a la millora del creixement i de l'ocupació; en el Reial decret llei 11/1998, de 4 de setembre, pel qual es regulen les bonificacions de quotes a la Seguretat Social dels **contractes d'interinitat que se celebrin amb desocupats per substituir treballadors durant els períodes de descans per maternitat, adopció i acolliment**, i en la disposició addicional segona de la Llei 12/2001, de 9 de juliol, de mesures urgents de reforma del mercat de treball per a l'increment de l'ocupació i la millora de la seva qualitat, sense que els siguin aplicables les exclusions que es puguin establir per a les relacions laborals de caràcter especial.

Cal assenyalar que la cotització per la contingència de desocupació i al Fons de Garantia Salarial respecte als treballadors inclosos en el sistema especial per a treballadors de la llar, establert en el règim general de la Seguretat Social, és **obligatòria a partir de l'1 d'octubre de 2022**, sobre la base de cotització corresponent a les contingències d'accidents de treball i malalties professionals. Els tipus de cotització entre l'1 d'octubre i el 31 de desembre de 2022 són els següents:

- El tipus de cotització per desocupació és del **6,05%**, del qual el 5% va a càrrec de l'ocupador/a i l'1,05%, a càrrec de l'empleat/ada.
- El tipus de cotització al Fons de Garantia Salarial és del **0,2%**, a càrrec exclusiu de l'ocupador/a.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació